

**IX CONGRES D'ACADÈMIES
JURÍDIQUES IBEROAMERICANES**
Crònica del Congrés i presentació del treballs de la Secció quarta:
“FINALIDAD DE LAS ACADEMIAS Y SU FINANCIACION”

Comunicació a la sessió de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya
de 25 d'octubre de 2016

per

JOSEP-D. GUÀRDIA i CANELA
President de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.
Vicepresident 1er. de la Mesa Permanent de la “Conferencia de
Academias Jurídicas Iberoamericanas”

I.- Introducció i Crònica

Els passats dies 22 al 24 de setembre de 2016 va tenir lloc a Asunción (Paraguay) el IX Congrés d'Acadèmies Jurídiques Iberoamericanes¹.

Hi havia uns grans temes, definits per la Mesa permanent d'acord amb l'Acadèmia organitzadora, que foren abordats per quatre Seccions (o Panels) que es reuniren en dues Sales diferents. Finalment els temes i seccions foren:

- Excepción de conciencia
- Derecho de los Migrantes y Justicia penal internacional
- Contratación internacional. Comercio electrónico. Arbitraje

¹ Recordo que la sèrie dels Congressos ha estat: I Granada (1994), II Madrid (1996), III Córdoba -Rep. Argentina- (1998), IV València (2000), V Saragossa (2005), VI Bogotà (2007), VII A Coruña (2010), VIII Santiago de Xile (2012) i IX Asunción (2016). Tots estem d'acord, però, en considerar com a precedent inicial el Congrés que es celebrà a Madrid entre el 25 d'octubre i el 10 de novembre de 1892.

- Finalidad de las Academias y su financiación.

Els dos primers s'engolaren sobre la discutible denominació de "Dret" públic". El tercer sota la de "Dret privat" i el sisè era obvi que es referia a les Acadèmies

Per part de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya assistí només aquest comunicant que fou Coordinador general internacional i President de la secció cinquena, conjuntament amb el President de l'Acadèmia paraguaià, José Antonio Moreno Ruffinelli. Hi hagué, a més, una nodrida representació de les Acadèmies espanyoles² i americanes³

Cal destacar que, com en les darreres ocasions, el Congrés pràcticament va prescindir del paper. Totes les ponències i comunicacions, van se transmeses per correu electrònic i ens van assegurar que posteriorment serien incorporades a la pàgina web, <http://www.academiaparaguayadederecho.org.py>

La Secretaria de la nostra Acadèmia està procedint a confeccionar un recopilació de tots els treballs que es posarà a disposició de tots els acadèmics. Les ponències i comunicacions presentades⁴ foren:

A) Secció primera

² Els representants de les diferents Acadèmies espanyoles foren José Antonio Escudero López (President) Rafael Navarro Valls (Vicepresident) i Luis Maria Cazorla Prieto (Tresorer i President de la "Fundación pro Real Academia de Jurisprudencia y Legislación), tots ells de la Real Academia de J. y L. –Madrid-, Leopoldo Tolivar Alas (President. Asturias), Gabriel Garcías Plans (Balears), Josep-D. Guàrdia Canela (President Catalunya), Francisco Lamoneda Díaz (President Extremadura) Domingo Bello Janeiro i Jesús Vázquez Forno (Galícia), José Ma. Rosales de Angulo (Granada), Victorio Magariños Blanco (Sevilla), Alfonso Candau Pérez (Valladolid). Assistí també la Secretària de la Presidència, Maria Morandeira Caridad que presta els seus serveis a l'Acadèmia de Galícia.

³ Entre els Presidents i representants de les Acadèmies americanes, recordo a: Julio I Altamira Gigena (President), Raúl Enrique Altamira Gigena, Armando S. Andruet, Juan Carlos Palmero i Efraín Hugo Richard (tots ells de Córdoba. Argentina), Emilio P. Gneeco, Eduardo Sambrizzi (Buenos Aires), José Sáez Capel i Luis A. Alipaz (Bolivia), José-Luis Cea Egaña (President Chile), Cesáreo Rocha Rocha (President Colombia), Sergio Zavala Leiva (Honduras), Bernardo Fernández del Castillo (President México), Karlos Manuel Navarro Medal (President Nicaragua), Carlos Cárdenas Quirós (President Perú), Antonio Ramon García Padilla (President Puerto Rico) i Eugenio Hernández Bretón (President Venezuela),

⁴ És possible que hi hagi alguna errata en la relació que s'exposa a continuació. La tramesa de les comunicacions s'ha fet a mesura que s'anaven presentant i de forma asistemàtica. Per tant és possible que hi hagi alguna duplictat, que algun títol no s'ajusti a la voluntat de l'autor o que manqui alguna comunicació

- i. La expansión de las objeciones de conciencia. Rafael Navarro Valls. Madrid
- ii. Excepción u objeción de conciencia. Cesáreo Rocha Ochoa. Colombia 10
- iii. La objeción de conciencia. Eduardo A. Sambrizzi. Buenos Aires.
- iv. Las armas y la conciencia (especial referencia al caso español). Joan Oliver Araujo. Islas Baleares
- v. Objeción de conciencia al servicio militar obligatorio en Bolivia. Luis Félix Alipaz Echazú
- vi. El derecho al ideario en las instituciones de inspiración religiosa. Alfonso Santiago. Buenos Aires
- vii. Excepción u objeción de conciencia. Myriam Peña. Paraguay
- viii. La objeción de conciencia al aborto en la Ciudad de México, a nueve años de su legislación. Dora María Sierra Madreo, México
- ix. Excepción de conciencia. Filosofía social. Problemática actual. Luis Fernando Sosa Centurión, Paraguay
- x. La imparcialidad de los jueces y la objeción de conciencia judicial. Armando S. Andruet. Córdoba

B) Secció segona

- i. El Derecho de los refugiados y de los migrantes. Sergio Zavala Leiva. Honduras.
- ii. La inmigración. Entre la integración y el rechazo del otro. Susana Barroso Montero. México.
- iii. Protección de los derechos de las personas migrantes y refugiadas. Ernesto Jinesta Lobo. Costa Rica
- iv. Refugiados y derechos de las migraciones. Oscar Buenaventura Llanes Torres. Paraguay
- v. Crímenes internacionales de competencia de la Corte Penal Internacional. Marco Gerardo Monroy Cabra. Colombia
- vi. Justicia penal internacional y el principio de jurisdicción universal. José Ricardo Pardo Gato. Galicia
- vii. Derecho penal internacional. Gabriel Garcías Planas. Illes Balears

- viii. Derecho Penal internacional. ¿Una justicia de los vencedores?.
José Saez Capel. Bolivia
- ix. La reparación en el sistema de la Corte Penal Internacional.
Marcos A. Köhn Gallardo. Paraguay

C) .Sección tercera

- i. Compraventa internacional y los contratos electrónicos. Efraín Hugo Richard. Córdoba (R.A.)
- ii. El comercio electrónico a la luz de la legislación paraguaya.
Bonifacio Ríos Avalos. Paraguay.
- iii. Contratación internacional. Roberto Ruiz Díaz Labrano. Paraguay.
- iv. Contrataciones internacionales. Eugenio Hernández Bretón,
Venezuela
- v. Nueva ley paraguaya de contratos internacionales: ¿Regreso al pasado? José Antonio Moreno Rodríguez-Alcalá. Paraguay
- vi. La contratación electrónica internacional desde la perspectiva de la legislación española, José Ricardo Pardo Gato, Galicia
- vii. Incidencia económica de la contratación electrónica. Alberto Martínez Simón. Paraguay
- viii. Contrataciones internacionales. Rolando Díaz, Paraguay
- ix. La compraventa internacional y los contratos electrónicos: seguridad preventiva, jurisdiccional, respeto al derecho del consumidor y la posibilidad del arbitraje. Antonio Ramón García Padilla, Puerto Rico
- x. Comercio electrónico: de Barba Roja al 4.0. Beatriz Sanjurjo Rebollo. Madrid
- xi. Comercio electrónico. Enrique Zacarías. Paraguay
- xii. El contrato en el Código civil de Bolivia. Mario Cordero Miranda.
Bolivia
- xiii. Novedades del arbitraje. Domingo Bello Janeiro. Galicia

- xiv. Tratados bilaterales de inversiones (TBI) y el contrato de inversión. ¿Jurisdicción local o internacional?. Ernesto Velázquez Argaña. Paraguay
- xv. El arbitraje internacional. Fernando Andrés Beconi Ortiz. Paraguay
- xvi. Peculiaridades de la legislación arbitral paraguaya. Carlos Darío Ruffinelli Céspedes. Paraguay

D) Secció quarta

- i. Finalidad de las Academias y su financiación. Josep-D. Guàrdia Canela. Catalunya
- ii. La Academia de Ciencias Políticas y Sociales en el contexto venezolano. Eugenio Hernández-Bretón. Venezuela.
- iii. El caso de la Academia peruana de Jurisprudencia y Legislación y el de su sucesora la Academia peruana de Derecho. Carlos Cárdenas Quirós. Perú.
- iv. Finalidad de las Academias y su financiación. Emilio P. Gneeco.. Buenos Aires
- v. La inoperancia financiera de una ley de fomento de las Academias. Leopoldo Tolivar Alas. Asturias
- vi. Finalidad de las Academias y su financiación. José Ma. Rosales de Angulo. Granada
- vii. Los nuevos caminos para la financiación de las Academias: la Fundación pro Real Academia de Jurisprudencia y Legislación. Luis Ma. Cazorla Prieto. Madrid

El Congrés s'inicià el dijous dia 22 de setembre, a les 11 del matí, amb una solemne sessió d'obertura, Presidi l'acte el President de la República, Excm. Sr. Horacio Cartes acompanyat de personalitats del món de la justícia. L'acompanyaven també el President de l' "Academia Paraguaya de Derecho y Ciencias Sociales", José Antonio Moreno Ruffinelli i el President de la "Conferencia de Academias Jurídicas y Sociales de Iberoamérica". Luis Moisset de Espanés A continuació tingué efecte l'acte de presentació de dos llibres d'autors paraguaians, relacionats amb els temes del Congrés.

Durant aquell tarda es procedí a la presentació i debat, en sales separades dels treballs de les seccions primera i tercera. El divendres 23 al matí continuaren els debats de la secció primera i segona i, en una altra sala, de la secció tercera. . A la tarda, tingué efecte la continuació de l'exposició dels treballs de les seccions primera i segona, en una sala i de la secció tercera en una altra. El següent dia 24 tingué efecte el tractament de la secció quarta i a continuació se celebrà la sessió de clausura. En ella, amb la presència de la Presidenta de la Corte Suprema, també Acadèmica, Alicia Beatriz Pucheta s'efectuà, per part dels Coordinadors, un resum dels treballs. i lliurament de diplomes d'Acadèmics corresponents de l' "Academia Paraguaya de Derecho y Ciencias Sociales" als Presidents de les diverses Acadèmies assistents.

En acabades les sessions del divendres, es reuní el Consell de Presidents de l'Acadèmia. Fonamentalment es tractava d'elegir un nou President, càrrec que recaigué en Rafael Navarro Valls de la Real Academia de Jurisprudencia y Legislación. Com a Vicepresidents americans, foren elegits els Presidents de Xile, José-Luis Cea Egaña; de Paraguai, José Antonio Moreno Ruffinelli; de Colòmbia, Cesàreo Rocha Ochoa i de Guatemala, Karlos-Manuel Navarro Medal. Com a Vicepresidents espanyols, Leopoldo Tolivar, de Astúries, Francisco Lamonedá Díaz, de Extremadura, Luis Maria Cazorla Prieto, de Madrid i Josep-D. Guàrdia Canela, de Catalunya. Per raó d'antiguitat⁵ vaig ser designat Vicepresident primer. Es nomenà President d'honor a Luis Moisset i Vicepresidents d'honor a José Antonio Garcia Caridad (Galícia) Luis de Angulo (Granada) i Marco-Gerardo Monroy (Colòmbia).

En principi s'acordà que el proper Congrés se celebri a Madrid en el període que determini l'Acadèmia organitzadora, previsiblement l' any 2019 o 2020.

II. Finalitat de les Acadèmies i el seu finançament

L'estructura del Congrés, el número de temes i el fet que se celebraren simultàniament dues sessions, m'impedeix donar una visió del Congrés que ultrapassi la que pot

⁵ Ja vaig ser elegit Vicepresident a la reunió de Granada de l'any 1994 i des d'aleshores he ostentat aquesta condició. Només Luis Moisset de Espanés i jo mateix hem assistit a tots els Congressos i Encontres celebrats fins ara.

proporcionar la lectura dels treballs presentats. Per aquest motiu em referiré estrictament a la sessió quarta en la qual vaig desenvolupar la funció de Coordinador internacional⁶.

De les set comunicacions presentades, la meua era la que tenia més voluntat generalista. També la de l'acadèmic de Buenos Aires si bé només va plantejar unes conclusions generalistes. Dues es referien a dos Acadèmies en concret –Veneçuela y Perú-. La de l'Acadèmic de Granada es centrava en la conveniència de dotar de personalitat jurídica, especialment a efectes fiscals i de subvencions, a l'agrupació de les Acadèmies espanyoles. Finalment les dues darreres –la del President de la d'Astúries i la del Tresorer de la de Madrid- tractaven exclusivament de temes de finançament.

El text de la meua comunicació figura a part, en el lloc corresponent

III.- Síntesi final

Com de costum, però pot ser més en aquest cas, gairebé no hi hagué debat. D'alguna manera podríem de dir que podria qualificar-se d'una sessió per escrit i sense reunió de les que preveu la nostra legislació.

Això no obstant, el balanç general del Congrés, com sempre, és satisfactori. Com ja he significat en alguna altra ocasió, la relació entre els acadèmics presents va ser magnífica. L' "Academia de Derecho y Ciencias Sociales de Paraguay" ens va tractar amb una gran amabilitat. Volem impulsar que tots els Acadèmics, quan estiguin en una ciutat, seu d'una Acadèmia, es trobin com a casa. I tots maldem per tal que aquesta iniciativa no es perdi. Cal mantenir la Conferència com a òrgan permanent de contacte entre totes les Acadèmies i s'ha de procurar la celebració continuada de Congressos que permetin el retrobament dels assistents habituals i la participació d'un nombre més elevat d'acadèmics.

Barcelona, 25 d'octubre de 2016

⁶ El dijous i el divendres vaig assistir a les sessions sobre l'objecció de consciència, els drets dels migrants i la justícia penal internacionals. Encara vaig tenir temps d'escoltar algunes de les intervencions en matèria d'arbitratge. Nogensmenys no goso pronunciar-me sobre el seu contingut.

